

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Навчально-науковий інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації



ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННПКВК

(Харченко В.Ф.)

«*березня*» 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Публічне управління та адміністрування як суспільне явище, його інститути, форми та методи їх діяльності


вид дисципліни, шифр за ОП	<i>вибіркова, ПП В.01</i>
семестр	<i>3</i>
кількість кредитів ЄКТС	<i>5</i>
форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
кафедра	<i>менеджменту і публічного адміністрування</i>

для здобувачів вищої освіти:

рівень вищої освіти	<i>третій (освітньо-науковий)</i>
галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
спеціальність	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
освітня програма	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
форма навчання	<i>денна, вечірня</i>

2020 – 2021 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Розробники:

Прізвище та ініціали	Посада, email	Науковий ступінь, вчене звання	Підпис
Соболь Р.Г.	Доцент кафедри sobol_roma@ukr.net	к.держ.упр., доцент	

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту і публічного адміністрування

Протокол від «01» вересня 2020 року № 2

Завідувач кафедри  (Новікова М.М.)

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає Освітньо-науковій програмі підготовки доктора філософії за спеціальністю Публічне управління та адміністрування

Гарант освітньої програми  (Гайдученко С.О.)

Схвалено на засіданні НМР ННПКВК

Протокол від «07» вересня 2020 року № 2

Секретар НМР  (Цигенко А.Ю.)

1. Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Публічне управління та адміністрування як суспільне явище, його інститути, форми та методи їх діяльності» є формування у аспірантів сучасних знань щодо поняття публічного управління та адміністрування, як суспільного явища; вивчення існуючої законодавчої бази, що регулює діяльність, яка пов'язана з публічним управлінням та адмініструванням; набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування теорії державного управління та місцевого самоврядування.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на дисципліни «Державна інформаційна політика», «Правова регламентація публічного управління та адміністрування».

3. Результати навчання

Програмний результат навчання	Методи навчання	Форми оцінювання	Результати навчання за дисципліною
ВРН 1. Володіють глибинними знаннями з особливостей функціонування інститутів публічного управління	Словесні, наочні, практичні (пояснювально-ілюстративний); аудиторні та дистанційні; розв'язання ситуацій; самостійна робота	Усне опитування; тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE; обговорення результатів самостійної роботи	<u>ВРН 1.1</u> знати теорію публічного управління та адміністрування як суспільне явище, його інститути, форми та методи їх діяльності; основні форми і методи взаємовідносин органів публічної влади, їх відносин. <u>ВРН 1.2</u> мати навички щодо організації структури та діяльності органу публічної влади; <u>ВРН 1.3</u> вміти організувати процес публічного управління та адміністрування як суспільне явище,

			його інститути, форми та методи їх діяльності;
ПРН 7. Здатність коректно використовувати форми та методи публічного управління та адміністрування	Аудиторні та дистанційні; розв'язання ситуацій; словесні, наочні, практичні (пояснювально-ілюстративний)	Обговорення результатів самостійної роботи; опитування; тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE	<u>ВРН 7.1</u> аналізувати управлінську діяльність, функції публічного управління; <u>ВРН 7.2</u> дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 Публічне управління та адміністрування як суспільне явище, його інститути, форми та методи їх діяльності

Змістовий модуль 1. Організаційна структура державного управління (організаційно- правові аспекти регіонального управління)

Розглядається публічне адміністрування як системне суспільне явище. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.

Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Представлено основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Публічне адміністрування та влада.

Досліджується феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Змістовий модуль 2. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні

Розглядаються форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології. Розглянуто питання бюрократії в системі публічного адміністрування. Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні. Результативність та ефективність публічного адміністрування.

Змістовий модуль 3. Публічне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Розглядаються публічне адміністрування та муніципальна публічна влада. Розглянуто закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

5. Структура навчальної дисципліни і розподіл часу

Змістові модулі	Кількість годин				
	усього	лек.	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ (семестр)	150	7	8	-	135
Змістовий модуль 1	45	2	2	-	41
Змістовий модуль 2	45	2	3	-	40
Змістовий модуль 3	45	3	3	-	39
Індивідуальне завдання	-	-	-	-	-
Підсумковий контроль	15	-	-	-	15

6. Теми лекцій

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1		2
Публічне адміністрування як системне суспільне явище	1. Закони публічного адміністрування. 2. Особливості публічного управління та адміністрування. 3. Методи публічного адміністрування. 4. Принципи публічного адміністрування.	1
Громадянське суспільство як	1. Основний зміст поняття «громадянського суспільства».	0,5

<p>суб'єкт формування цілей публічного адміністрування</p>	<p>2. Ознаки громадянського суспільства. 3. Ключові ідеї та принципи громадянського суспільства. 4. Громадянське суспільство як глобальна самоврядна соціальна система. 5. Структура громадянського суспільства. 6. Громадські об'єднання (об'єднання громадян) та їх значення у демократичній правовій державі.</p>	
<p>Публічне адміністрування та влада</p>	<p>1. Держава як суб'єкт політичної влади. 2. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм. 3. Децентралізація влади: переваги та недоліки. 4. Глобалізація сучасного світу: форми, можливості, позитивні і негативні тенденції й наслідки. Як вони вплинуть на систему державного управління?</p>	<p>0,5</p>
<p>Змістовий модуль 2</p>		<p>2</p>
<p>Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада</p>	<p>1. Делегування повноважень в системі публічного управління. 2. Раціональне делегування повноважень: переваги та перешкоди. 3. Види повноважень. 4. Зарубіжний досвід побудови органів влади.</p>	<p>1</p>
<p>Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування</p>	<p>1. Теорія раціональної (ідеальної) бюрократії: переваги та недоліки. Веберівські принципи бюрократичних систем. 2. Роль ідей В. Вільсона у формуванні державно-управлінської думки наприкінці ХІХ ст. 3. Концепції «наукового управління». Основні принципи наукового управління працею, запропоновані Ф.Тейлором. 4. «Рух за гуманні стосунки» та розвиток публічного адміністрування 5. Виробничий експеримент Е. Мейо та концепція людських відносин 6. Традиційна модель державного управління : переваги та недоліки. 7. Концепція нового державного менеджменту (new public management).</p>	<p>0,5</p>

	<p>8. Концепція врядування (governance, good governance, anticipatory governance).</p> <p>9. Теорія суспільно-політичних мереж (social-political networks).</p> <p>10. Основні принципи європейської школи державного управління.</p> <p>11. Американська концепція державного управління.</p>	
Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	<p>1. Які ознаки є характерними для адміністративних послуг?</p> <p>2. Керуючись якими принципами мають надаватись управлінські послуги органами місцевого самоврядування?</p> <p>3. Публічно-правова відповідальність в публічному управлінні.</p>	0,5
Змістовий модуль 3		3
Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування	<p>1. Які форми правління, чинники впливу на форму правління. Система виконавчої влади в Україні.</p> <p>2. Управлінські зв'язки в системі виконавчої влади?</p> <p>3. Які ресурси публічного управління? Технології публічного управління. Е-врядування.</p>	1
Бюрократія в системі публічного адміністрування Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера	<p>1. Сутність і роль Магдебурзького права як однієї з самобутніх форм місцевого самоврядування.</p> <p>2. Визначте головні положення Конституції Пилипа Орлика.</p> <p>3. Охарактеризуйте земства як інститут самоврядування в XIX-XX ст. в Україні та Росії, їхню структуру, функції, головні напрямки діяльності. У чому полягають переваги та недоліки земської управи?</p> <p>4. Основні теорії місцевого самоврядування.</p> <p>5. Європейська хартія місцевого самоврядування як фундамент розвитку місцевої демократії.</p> <p>6. Досвід організації публічної служби в європейських країнах.</p> <p>7. Міжнародні та всеукраїнські об'єднання органів місцевого самоврядування.</p>	1
Корупція та протидія корупції в публічному	<p>1. Що таке поняття корупції та корупційних дій? Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.</p>	0,5

адмініструванні	2. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. 3. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.	
Результативність та ефективність публічного адміністрування	1. На які групи поділяються управлінські послуги в залежності від форми їх реалізації? 2. Чи можна передати виконання соціальних послуг неурядовим організаціям? 3. Чи є майбутнє у відсоткової філантропії в Україні? Яке?	0,5

7. Теми практичних занять

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1		2
Публічне адміністрування як системне суспільне явище	1. Запитання для контролю за темою 1 2. Практичне завдання №1 Перелічіть основні принципи публічного управління. Наприклад: пріоритет державної політики, об'єктивність, раціональне використання часу.....	1
Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування	1. Запитання для контролю за темою 2 2. Практичне завдання №2 Кейс-стаді: «Що означає кожен з секторів: влада, бізнес та НУО. Які цей сектор має цілі? функції? структуру? які організації його представляють?» Презентувати в групі.	0,5
Публічне адміністрування та влада	1. Запитання для контролю за темою 3 2. Практичне завдання №3 Ділова гра: «Проаналізуйте статистичні данні за демографічними показниками та спрогнозуйте функції держави Україна, які будуть користуватися попитом у суспільства в майбутньому». 3. Тест за змістовим модулем 1	0,5
Змістовий модуль 2		3
Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.	1. Запитання для контролю за темою 4 2. Практичне завдання №4 Ситуаційна вправа: На основі аналізу зарубіжних та вітчизняних статей та	1

	публікацій розкрити поняття «делегування повноважень».	
Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування	1. Запитання для контролю за темою 5 2. Практичне завдання №5 В чому полягає відмінність класичної та політичної бюрократії? Порівняйте діяльність класичних державних службовців та політичних діячів. В чому сутність теорії розподілу політики й адміністрування?	1
Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	1. Запитання для контролю за темою 6 2. Практичне завдання №6 Кейс-стаді: «На основі аналізу зарубіжних та вітчизняних статей та публікацій розкрити поняття «корупція».	1
Змістовий модуль 3		3
Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування	1. Запитання для контролю за темою 7 2. Практичне завдання №8 Ділова гра: «Розкрийте принципи самоврядування (на підставі Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”)».	1
Бюрократія в системі публічного адміністрування	1. Запитання для контролю за темою 8 2. Практичне завдання №9 Проведіть PEST-аналіз діяльності муніципального утворення (за вибором) за допомогою опитувальника. PEST-аналіз полягає у виявленні та оцінці впливу факторів макросередовища на результати поточної і майбутньої діяльності. PEST – це аббревіатура чотирьох англійських слів: P – Political-legal – політико-правові, E – Economic – економічні, S – Sociocultural – соціокультурні, T – Technological forces – технологічні фактори. Характеристику можливостей та загроз для розвитку регіону доцільно здійснювати, аналізуючи чотири фактори (PEST-аналіз): політико-правові, економічні, соціокультурні, технологічні	1
Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні	1. Запитання для контролю за темою 9 2. Практичне завдання №10 Ситуаційна вправа: «Припустимо, що ви стали муніципальним менеджером Вам необхідно провести аналіз мікро- і макросередовища. Які	0,5

	основні фактори ви будете розглядати? Визначте ступінь значущості кожного з факторів і проведіть їх ранжування. 3. Тест за змістовим модулем 3	
Результативність та ефективність публічного адміністрування	1. Запитання для контролю за темою 10 2. Практичне завдання №10 На основі аналізу зарубіжних та вітчизняних статей та публікацій розкрити поняття «послуга», «адміністративна послуга» та «управлінська послуга»? та занесіть в таблицю 3. Тест за змістовим модулем 2	0,5

8. Індивідуальне завдання (ІЗ)

Не передбачено.

9. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у дистанційному курсі, у формі тестів за кожним змістовим модулем.

Система поточного контролю базується на застосуванні таких форм контролю: усне опитування за матеріалами лекцій; виконання практичних завдань; розв'язання задач і проблемних ситуацій; опитування студентів за кожним змістовним модулем; контроль виконання практичних завдань; тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE; обговорення результатів самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводять за екзаменаційними білетами. Умовою допуску до підсумкового контролю є те, що сума накопичених балів за всіма змістовими модулями повинна бути не менше 35 балів (за системою ESTC), або наявність позитивних оцінок з поточного модульного контролю (за національною системою).

Структура навчальної дисципліни і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів			
	усього	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ (семестр)	100	-	-	-
Змістовий модуль 1	20	9	-	11
Змістовий модуль 2	25	9	-	16
Змістовий модуль 3	25	10	-	15
Індивідуальне завдання	-	-	-	-
Підсумковий контроль	30	-	-	-

Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
Змістовий модуль 1	20
Запитання для контролю за темою 1 (усна доповідь з питань)	2
Практичне завдання №1 (складена схема, розкриті взаємозв'язки)	3
Запитання для контролю за темою 2 (усна доповідь з питань)	2
Практичне завдання №2 (вирішення кейсу)	3
Запитання для контролю за темою 3 (усна доповідь з питань)	2
Практичне завдання №3 (виконане завдання)	3
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ1 (тест в Moodle)	5
Змістовий модуль 2	25
Запитання для контролю за темою 4 (усна доповідь з питань)	3
Практичне завдання №4 (складена схема, виконане завдання)	3
Запитання для контролю за темою 5 (усна доповідь з питань)	3
Практичне завдання №6 (виконане завдання)	3
Запитання для контролю за темою 6 (усна доповідь з питань)	3
Практичне завдання №7 (виконане завдання)	3
Запитання для контролю за темою 7 (усна доповідь з питань)	2
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ2 (тест в Moodle)	5
Змістовий модуль 3	25
Запитання для контролю за темою 8 (усна доповідь з питань)	5
Практичне завдання №8 (модель системи органів виконавчої влади)	5
Запитання для контролю за темою 9, 10 (усна доповідь з питань)	5
Практичне завдання №9 (складена схема, виконане завдання)	5
Практичне завдання №10 (складена схема, виконане завдання)	5
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ3 (тест в Moodle)	5
Індивідуальне завдання (РГЗ)	-
Підсумковий контроль – екзамен	30
Теоретичне питання	10
Тести	10
Практичне завдання	10
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диф. заліку	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Методичне забезпечення

1. Дистанційний курс «Публічне управління та адміністрування як суспільне явище, його інститути, форми та методи їх діяльності» для аспірантів всіх форм навчання за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=3000>

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В., Ходаківський С. І. [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Житомир : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.

2. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2016. – Т. 1. – 564 с.

3. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2017. – 582 с.

4. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2018. – 278 с.

5. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 181 с.

6. Оболенський О. Ю. Державне управління та державна служба :

Словник-довід. / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2016. – 208 с.

7. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. / В. Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.

8. Серьогін С. М. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / С. М. Серьогін, О. Л. Молошна, В. В. Баштанник [та ін.]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 136 с.

9. Дзюндзюк В. Б. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. – 256 с.

10. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія / В. Д. Бакуменко. – К. : Вид-во УАДУ, 2000.

11. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия : учеб. пособ. / И. А. Василенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2000. – 200 с.

12. Воронкова В. Г. Менеджмент в державних організаціях : навч. посібн. / В. Г. Воронкова – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 256 с.

13. Глен Райт. Державне управління / Глен Райт. – К., 1994. – 113 с.

14. Державне управління та державна служба : словник-довідник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.

15. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.

16. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : монографія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.

17. Желюк Т. Л. Державна служба : навч. посібн. / Желюк Т. Л. – Луцьк : ВД «Професіонал, 2000. – 558 с.

18. Круш П. В. Регіональне управління : навч. посібн. / Круш П. В., Кожем'яченко О. О. – К. : ЦУЛ, 2007. – 248 с.

19. Лазор О. Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посібн. / Лазор О. Д. – К. : ЦУЛ, 2003. – 432 с.

20. Ординський В. Л. Управління в органах виконавчої влади : навч. посібн. / Ординський В. Л., Кисіль З. Р., Ковалів М. В. – К. : ЦУЛ, 2008. – 296 с.

21. Свирский Б. М. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине : учеб. пос. / Свирский Б. М. – Х., 2001. – 487 с.

22. Якубовський О. П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії : моногр. / О. П. Якубовський, Т. А. Бутирська. – О. : ОРІД НАДУ, 2004. – 196 с.